PATVIRTINTA
Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokyklos
direktoriaus
2020 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. V-

KELMĖS ALGIRDO LIPEIKOS MENŲ MOKYKLA

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokyklos tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu 2016 m. spalio18 d. Nr. XII-2685**,** Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu 2017 m. rugpjūčio 30 d. Nr. V-663.

2. Aprašo paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, patyčių apraiškoms aplinką.

3. Aprašas nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą asmeniniu, mokyklos, šeimos lygmeniu.

4. Aprašas remiasi šiomis nuostatomis:

4.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

4.2. Kiekvienas mokyklos bendruomenės narys (administracijos atstovas, mokytojas ar kitas darbuotojas), pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, privalo reaguoti;

4.3. Veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančių apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, nepriklausomai nuo besityčiojančių ar patiriančių smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;

4.4. Mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti su smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos aprašu. Mokiniai supažindinami pagrindinio dalyko mokytojo, jų tėvai – klasių susirinkimuose, pedagogai – mokytojų tarybos posėdžiuose, kiti darbuotojai – susirinkimuose.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. Smurtas prieš vaiką – veikimu ar neveikimu vaikui daromas tiesioginis ar netiesioginis tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis poveikis, garbės ir orumo nepaisymas ar nepriežiūra, dėl kurių vaikas patiria žalą ar pavojų gyvybei, sveikatai, raidai. Yra šios smurto formos:

5.1.1. Patyčios –tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1.1. Žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.1.2. Fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas ir kt.;

5.1.1.3. Socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.1.4. Kibernetinės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, asmens tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą, pažeminti ir kt.

5.2. Patyčių dalyviai:

5.2.1. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;

5.2.2. besityčiojantis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.2.3. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, ar personalo darbuotojas iš kurio tyčiojasi bet kuris bendruomenės narys;

5.2.4. patyčių stebėtojas – bet kuris bendruomenės narys, matantis ar žinantis apie patyčias.

5.3. Patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.4. Smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.5. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Mokykloje draudžiama, bet kokia smurto ir patyčių forma, nukreipta:

6.1. Mokinių prieš mokinius;

6.2. Darbuotojų prieš mokinius;

6.3. Mokinių prieš darbuotojus;

6.4. Darbuotojų prieš kitus tos įstaigos darbuotojus;

6.5. Mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, darbuotojus.

II SKYRIUS
SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi mokyklos direktorius, mokytojai, o ją vykdo visi gimnazijos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos direktorius yra atsakingas už mokyklos tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

9. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuris kasmet:

9.1. Inicijuoja anoniminę vaikų apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. Atlieka mokykloje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę (ne rečiau kaip kartą per pusmetį);

9.3. Remiantis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. Aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį metodinių grupių vadovų posėdyje;

9.5. Teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje.

9.6. Teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl mokyklos tvarkos aprašo tobulinimo;

III SKYRIUS
SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

10. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar kitas darbuotojas reaguodamas:

10.1. Įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ir patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. Primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

10.3. Esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

10.4. Informuoja mokyklos administraciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

11. Mokyklos administracijos atstovo, mokytojo ar kito darbuotojo veiksmai įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

11.1. Išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

11.2 Įvertina grėsmę mokiniui, jo sveikatai ir esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.3. Surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;

11.4. Informuoja mokyklos administraciją apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją);

12. Kuratorius gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. Organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia mokinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

13. Mokyklos administracija, nesiliaujant patyčioms ar esant sudėtingesniam patyčių atvejui, kreipiasi į metodinių grupių vadovų tarybą ir perduoda surinktus faktus apie netinkamą elgesį.

14. Metodinių grupių vadovų taryba įvertinusi turimą informaciją:

14.1. Numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus) esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. Informuoja mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

14.3. Vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokiniui, pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos direktorių.

16. Administracijos atstovui, mokytojui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti mokyklos direktorių.

17. Mokyklos direktorius, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių.

18. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

20. Su mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka supažindinami visi mokyklos bendruomenės nariai.

21. Mokykla bendradarbiauja su mokinių tėvais, vietos bendruomene, Telšių vyriausiojo policijos komisariato Kelmės policijos komisariato, Vaikų teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos, Tarpinstituciniu koordinatoriumi ir kitų organizacijų, galinčių suteikti profesionalią pagalbą smurto ir patyčių prevencijos klausimais, specialistais.

22. Aprašas skelbiamas mokyklos internetinėje svetainėje.

_____